

DOC. ANT. *Kadino* a. 1004 (J. Serra i Vilaró, *Baronies de Pinós i de Mataplana* III, 2321); *Kadi* a. 1073 (en un document llegit a l'Arxiu de Solsona per JCor.); *Cadini* a. 1077 (*Cart. Seu d'Urgell* número 373).

2) La grandiosa *Vall de Cadí*, en el centre del Canigó, on, al fons, hi ha els *estanyols de Cadí*, el lloc cantat per Verdaguer en el famós poema; no cal dir que forma una gran conca des de la qual baixa el riu de Castell, que va a parar a la Tet.

HOMÒNIMS I PARÒNIMS:

3) *Canidell*, provinent de *Cadinell* per metàtesi, és una vall important que baixa del Coll d'Ares a Prats de Molló «diminutiu toponímic» del (2), que li cau davant per davant (separades només pel curs del riu Tec i la Portella de Gallinassa.

4) *La Mola de Catí*, en el terme de Roquetes (Tortosa), és un gran massís voltat d'espaldats en els ports de Tortosa; a la plana de dalt de la mola forma una certa concavitat.

5) *Catí*, vila important i famosa del Maestrat, dotada de grans privilegis des del segle XIV i centre d'una gran zona pastoral. En el terme de Catí és remarcable la important *Font de Catí*, que ha jugat un gran paper en el pasturatge del Maestrat. Com que la vila de Catí és en el centre d'una ampla vall, hem de dubtar entre interpretar el nom com a designació de la vall o com a designació de la conca o bací de la font.

6) *Vall de Catí*, en el terme de Petrer, muntanya amunt pujant cap a Castalla, a la qual li pot venir com a designació de la vall, però és cert que hi ha una font de renom al mig.

7) *Catí*, partida de Crevillent.¹

8) *Catina*, partida del terme de Xixona.

9) *L'Alcatí*, partida del terme de Sueca.

10) *Barranc dels Algadins*, en el terme d'Algemesí (XXXI, 51.2). Va ser cantat en l'obra mestra de Teodor Llorente.

11) *Algadins*, pda. del terme d'Alginet (xxx, 184.6). «Els Algadins» ja figura a primers S. XVI en el *Libre d'Antiguitats*, on sovint són omeses o il·legibles les davant -s (potser llegir-hi *camis*, *Algadís* etc.).

12) *Pla de Catí* o *d'en Catí*, avui de Sant Jordi, a Palma de Mallorca. Estudiada al vol. I, 105. Al qual remetem perquè s'hi trobaran detalls referents als altres homònims, no repetits tots ací.

ETIM. Del llatí CATĪNUS 'conca, bací, gibrell'. En català, el nom de l'atuell es va convertir en una denominació geogràfica, passant per la idea de «conca d'aigües» (cf. E. T. C. I, 124).

Els noms de la zona nord de Catalunya han sonoritzat la *τ* llatina en -d-, fenomen aquest que no s'ha produït en els topònims de la zona de substrat mossàrab, ni en el NL de Mallorca que hem enumerat de 4) a 12). La forma *Catina* té tot l'aire d'un femení augmentatiu de CATĪNUS. *L'Alcatí*, presenta el nom arabitjat amb aglutinació de l'article aràbic. *Algadins*, poden ser el resultat d'Alcatín amb *q* aràbiga i *t*, emfàtiques que se solen transcriure amb sonora catalana *g* i *d*. Cal recordar que Llorente descriu l'indret com un paratge de molins tot ell regalant d'aigües; alesh-

res és lícit pensar en la idea d'un seguit de conques de rierol que convé a la idea de CATĪNUS (cf. vol. I, 105-107). Però l'etim. de 10), 11) és més discutible. Quelcom n'hem dit també al vol. II, 53b13, s. v. *Aladins*. J. F. C. i J. C.

¹ És 5 k. a l'O. de la vila, a l'esq. del barranc, entre Alt del Curro i la Serra del Raig: en el vessant d'aquesta, brolla el *Pou de Catí* (mapa Lledó-Davó). Josep Bodria en *El Arch.* II, 241-5 hi descriu una excursió amb informació arqueològica i cita de fets de 1543, 1585, 1604, i tradició piadosa sobre l'ermita de *L'Avellà*, 1543, 166 etc.

15 CADIRETES, Puig de les ~

De cadireta 'petit saltant en un rec' (*DECat* II, 389 a24-390b42).

En el terme de Tossa-Llagostera, és la muntanya més alta de tota la Costa Brava Sud (JCor., 1940-41).

A uns 20 k. d'aquell hi ha el Puig de la *Cadireta*, en el terme de Calonge, vora mar damunt *Treumal* (cf. J. Pla, *Costa Brava*, Gir., 115).

La Font de la *Cadireta* es troba en el Torrent de Migdia, a la muntanya de Montserrat, en el terme del Bruc (Anoia) (JCor., 1924). En el mateix Torrent de Migdia hi ha la Font de la *Cajoleta*, per a la qual vegeu *DECat* IV, 249b50-25a32.

DOC ANT. En un doc. de 1257 hi ha documentat «lo bisbe Pons d'Urgell, Fra Pere de Cadireta y Fra Pere de Tenes» (Carreras Candi, *Mi. Hi. Cat.* II, 478).

En el llibre del *Repartiment* de Múrcia (a. 1272), hi trobem esmentat un «huerto de Cadereyta» (p. 223. 22) i un «Bernat Cadireta» (p. 235.27; 236.38), «Bernat Cadireyta» (p. 236.32) i «Bernat Cadereyta» (p. 236.39), que no sabem si és un postantroponímic d'un NP català o d'una cadireta de l'horta de Múrcia.

ETIM. Del llatí vulgar CATERACTA «saltant d'aigua», que designa els petits saltants d'una sèquia i que deu haver designat els saltants naturals que baixen per les muntanyes d'aquest nom.

APÈNDIX:

Donem referència aquí de tot un seguit de NLL que tenen el nom de *Cadira* perquè, segons sembla la seva forma recorda la d'una cadira (cf. *DECat* II, 388b41-43): tot i que no és possible assegurar que algun d'ells no sigui un derivat regressiu de *Cadireta*.

Coll de la Cadira: «al Serrat de la Tona, al *Coll de la Cadira*», a la pinosa de «*Marte*» [cap a les Esqueres de Rojà o Pla-Guillem] (any 1525 *Llibre Roig de Prats de Molló*, f. 84v); sembla ser el mateix que: *Collet de la Cadira*, oït a Prats de Molló per JCor. (xxiv, 34.22), es troba pujant per l'oest de la Parcigola cap a Pla-Guillem.

Roc de les Cadires, a Saorra (xxvi, 132.11), damunt la Font de l'Esquella cap al Còrrec de Cortes.

La Cadira de les Bruixes, a Èvol (xxiii, 183.2), roca en forma de cadira cap a la Font i Pla de Bordoll.

Sa Cadira del Rei En Jaume, a Bunyola (xl, 3.17; Mapa Mascaró 8WF8): *sas kaxótat del rēi en jāuma*,